

WELKOM!

train ID

Dag 2 TRAIN-ID

Programma vandaag

- Terugblik op dag 1 en de thuisopdracht
- Samenwerking en afstemmen met alle betrokkenen
- Het bespreekbaar maken van het thema 'gezondheid en gezonde leefomgeving' binnen het team
- Ondersteuning in het maken van keuzes; hoe zit het met wilsbekwaamheid
- Wet Zorg en Dwang; wat betekent dit in jouw werk?

Terugblik op dag 1

Wat is je bijgebleven van dag 1?

Welke nieuwe inzichten heb je opgedaan?

Wat heb je met het geleerde gedaan in de praktijk?

Thuisopdracht

- Je hebt een rapportage gelezen:
 1. Gaf het je een duidelijk beeld van het gedrag en welzijn van de client?
 2. Wat leverde nog vragen op?
 3. Las je objectieve observaties of waren het interpretaties?
- Verdieping:
 1. Kwamen jouw observaties en rapportage overeen met die van jouw collega?
 2. Kwamen jullie tot een kernboodschap richting de hulpverlener over deze observaties?

Samenwerken met alle betrokkenen

Samenwerken met alle betrokkenen (1)

- Maak drietallen en wissel binnen je groep je bevindingen van de thuisopdracht met elkaar uit en je ervaring met samenwerking.
 1. Wie zou je bij jouw casus betrekken en waarom? (welke hulpverleners)
- Blik samen terug op eerdere samenwerkingen:
 1. Herinner jij je een casus waarbij de samenwerking met verschillende betrokkenen heel goed verliep of juist heel slecht?
 2. Wat maakte dat de samenwerking juist goed of slecht verliep?

Samenwerken met alle betrokkenen (2)

1. Bedenk met elkaar kort de kern van jullie gesprek van zojuist
 - Geef hierover een terugkoppeling aan de groep.

2. Groepsdiscussie:
 - Wat helpt nou echt in de samenwerking tussen begeleiders en hulpverleners?
 - Wat zijn de verwachtingen van die hulpverlener?
 - Hoe bereid jij je voor op een afspraak, hoe ondersteun je tijdens een afspraak en daarna?

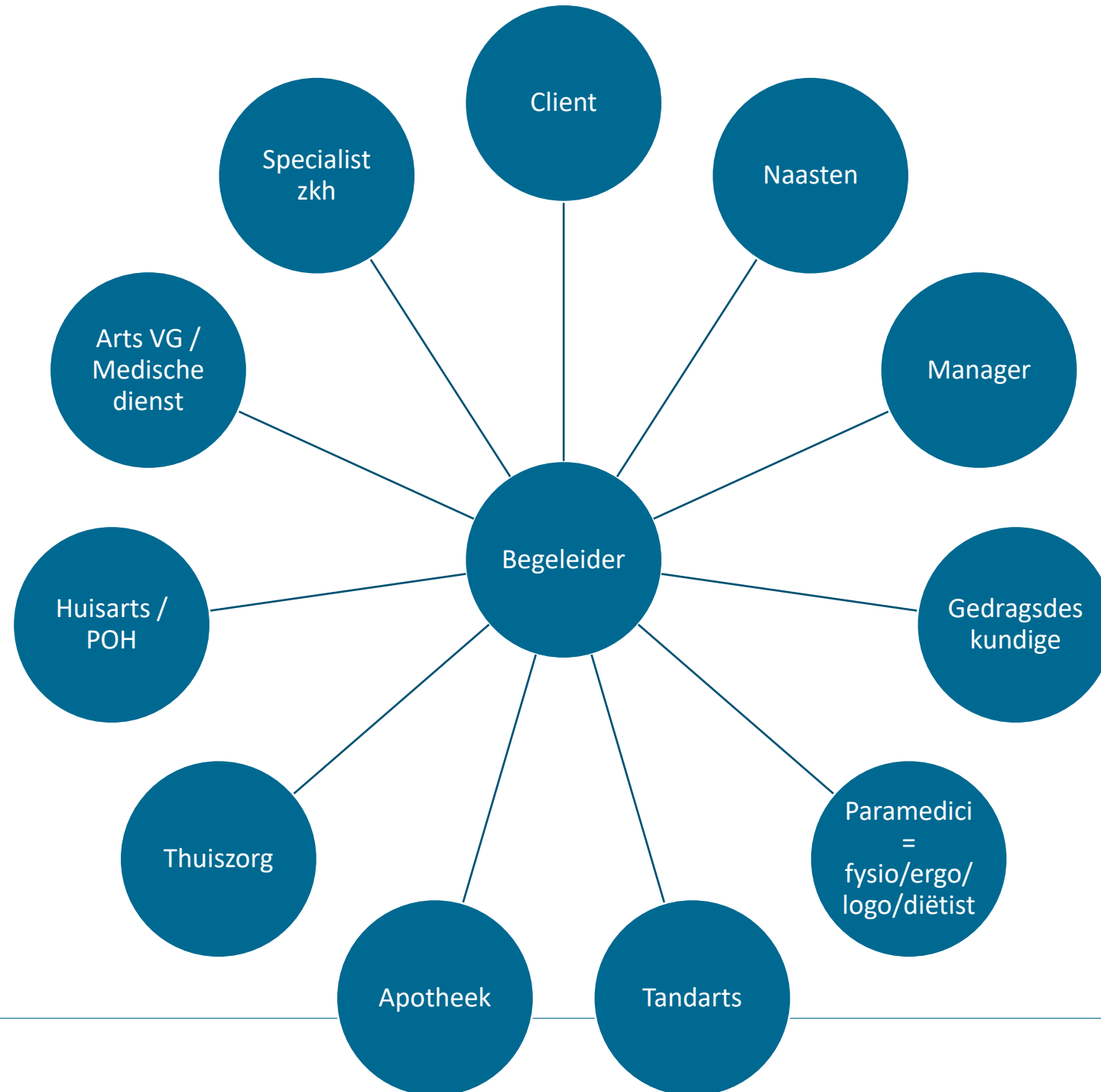
Het VG zorglandschap

Professionals binnen dit zorglandschap

- Welke professionals binnen de gezondheidszorg voor mensen met een verstandelijke beperking bestaan er eigenlijk allemaal en wie zet je waarvoor in als begeleider?
 - Schrijf de professionals met elkaar op post-its: 1 post-it per professional

Pauze

A background image showing a group of people holding hands in a supportive gesture. In the foreground, a young Black woman looks directly at the camera with a serious expression. To her right, two white women are also visible, looking towards the camera. The hands are raised in the center, with one person wearing a ring. The background is blurred, suggesting an outdoor setting.

**We hebben elkaar
heel hard nodig!**

De Arts VG

Wat doet een Arts VG?

- Wie heeft er ervaring in het samenwerken met de Arts VG?
 - Hoe werkt een Arts VG?
 - Wat zijn de verschillen met de huisarts?
- Hoe werken de huisarts en de Arts VG samen?

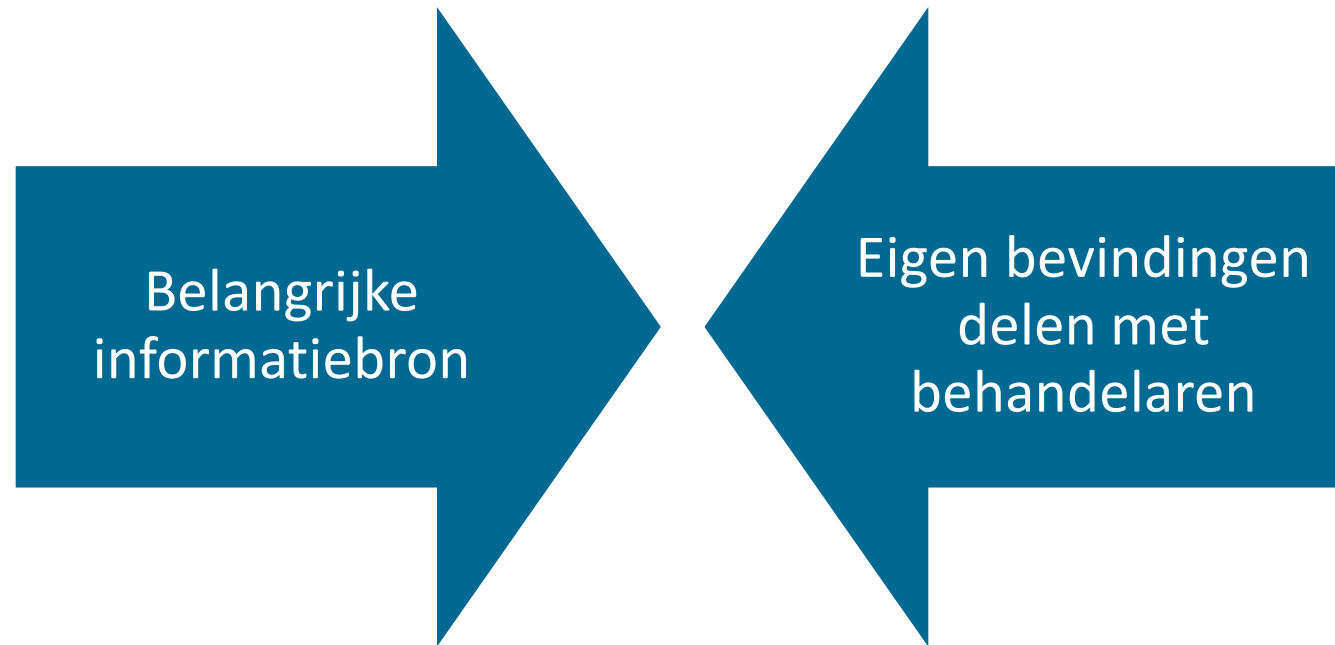
Wat doet een Arts VG?

- Expertise op het gebied van:
 - Gedragsproblemen en psychiatrie
 - Syndromen en genetica
 - Epilepsie
 - Slaapstoornissen
 - Spasticiteit of andere problemen van het bewegingsapparaat
 - Slikstoornissen
 - Zintuigstoornissen

A young boy in a school uniform is sitting in the center of a maze drawn on asphalt. He is looking thoughtful, with his hand on his chin. The maze is composed of white lines forming a complex path. A large red rectangle is overlaid on the left side of the image, containing white text.

**Herken je
belemmerende
gedachten in
samenwerking**

Belemmerende gedachten

- Wat zijn hierin belemmerende gedachten?

Voorbeelden van belemmerende gedachten

- De behandelaar neemt mijn signalen toch niet serieus
 - Behandelaren hebben ervoor geleerd en zij zullen het wel beter weten
 - Ik heb al eens eerder mijn bevindingen gedeeld en toen werd ik niet serieus genomen dus dat ga ik niet nog een keer doen
- Zie de uitgeprinte scorelijst met tien voorbeelden van belemmerende gedachten.

Belemmerende gedachten scoren

- Verdeel eerst voor jezelf de scores van 1 t/m 10 aan welke gedachte het meest herkenbaar is (10) tot welke gedachte niet herkenbaar is (1)
- Bespreek daarna in drietallen jullie score:
 - Welke gedachte heeft de hoogste score en is dit waar of niet?
 - Welke gedachte zet je het liefste aan de kant?

Lunch

POPCORN

Popcorn vraag

- Waarom is het volgens jou van belang om het thema gezondheid en gezonde leefomgeving te bespreken binnen jouw team?
- Nabespreking:
 - Ben jij de enige binnen jouw team met deze mening?
 - Wie is voor jou een gelijkgestemde?

Tip: Probeer deze oefening ook eens met je eigen team!

Ontrafelen van mooie afstemmingsmomenten

Kies een mooi moment

Denk aan de mooie, kleine, dagelijkse, betekenisvolle afstemmingsmomenten vanuit verbinding tussen jou en de client en/of naasten.

1. Kies een mooi moment (rondom gezondheid) tussen jou en een client. Dit kan ook een EMB client zijn waarbij je afstemt met naasten.
2. Teken (of beschrijf) dit moment
3. Deel dat moment binnen je groepje

Het ontrafelen van een moment

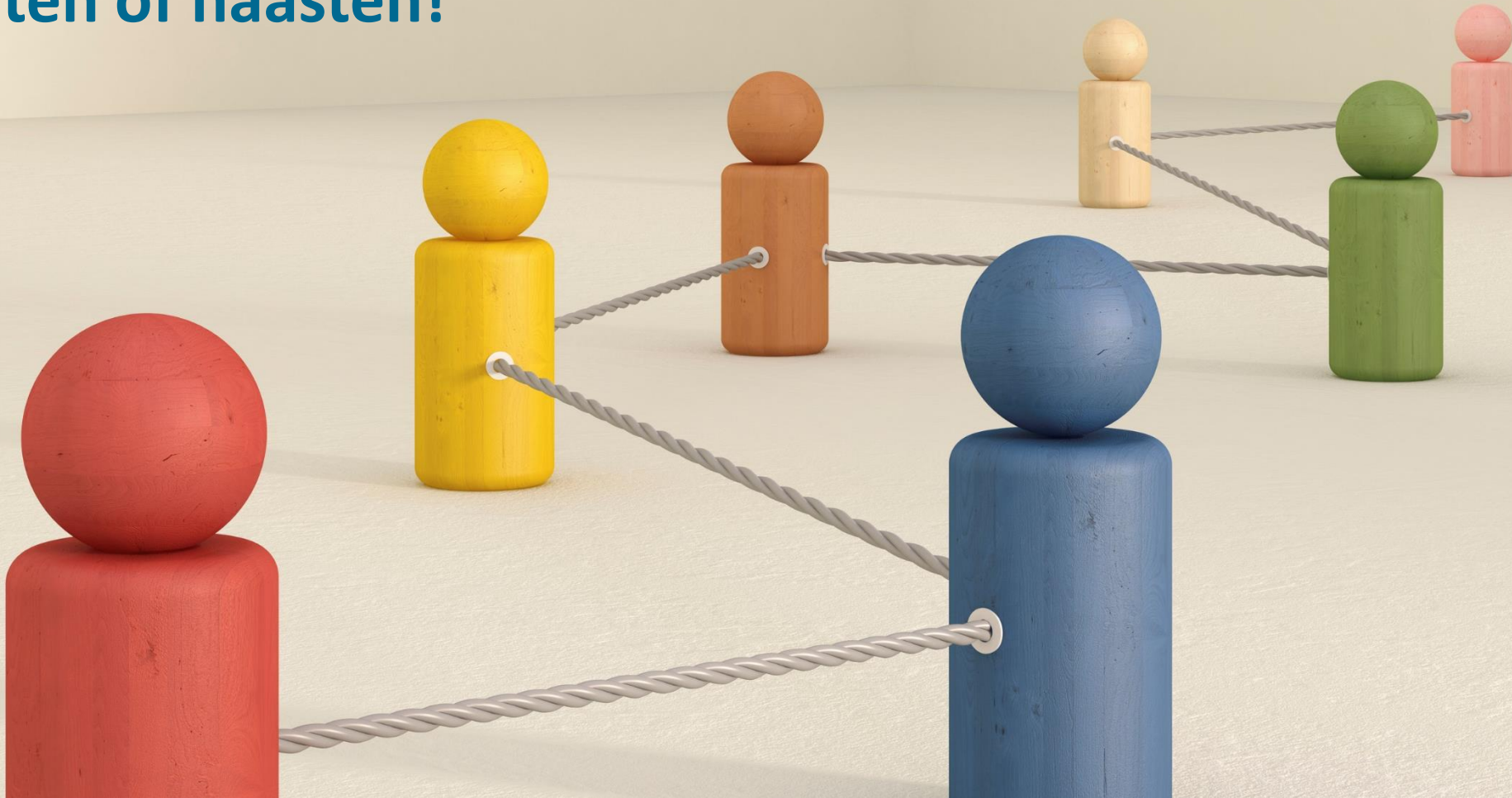
Probeer per groepje minimaal twee momenten te ontrafelen

1. Kies met elkaar het eerste moment dat je wilt gaan ontrafelen
2. Verdeel de rollen:
 - a) **Verteller** van het moment
 - b) **Vragensteller**: gebruik de vragenkaart op pag. 4
 - c) **Tekenaar** op de ontrafelkaart: mee tekenen of schrijven op pag. 3
3. Ga aan de slag!

Thema's ontdekken

- Bedenk met elkaar welke thema's eraan hebben bijgedragen dat het afstemmingsmoment zo goed ging.
 - Kijk hiervoor ter inspiratie naar de thema's op pag. 5

Tip: Probeer deze ontrafelkaart ook eens met eigen cliënten of naasten!

Pauze

Wilsbekwaamheid

Wat versta jij onder wilsbekwaamheid?

- Het vermogen van een persoon om een weloverwogen beslissing te maken over een bepaalde handeling of situatie:
 - Kledingkeuze
 - Leefstijl
 - Medische behandeling
- Autonomie is een breder begrip
 - Iedereen heeft een eigen identiteit, eigen wensen en behoeften

Wanneer is iemand wilsbekwaam?

1. Kan de cliënt een keuze kenbaar maken?
2. Begrijpt de cliënt het onderwerp op aangepast niveau?
3. Begrijpt de cliënt wat het onderwerp op zijn/haar situatie betekent?
4. Maakt de cliënt een weloverwogen keuze; begrijpt hij welke keuzes hij/zij heeft en wat de consequenties van die keuze zijn?

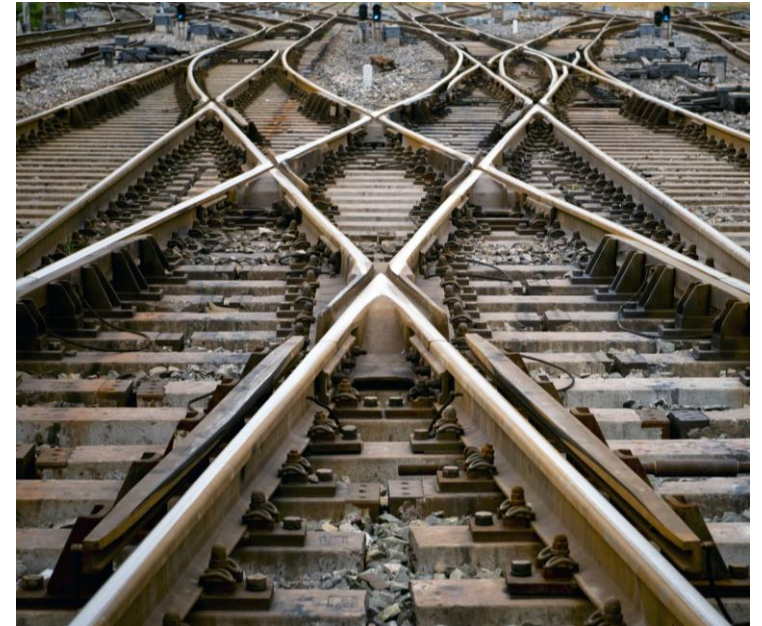
Per situatie!

- Wilsbekwaamheid is **taak- of situatie gebonden**
- iemand kan wilsbekwaam zijn voor de ene beslissing (bijv. wel of geen griep prik), maar niet voor een andere (bijv. een complexe operatie).
- Het uitgangspunt is:
 - **Iedereen is wilsbekwaam tenzij!**

Foute keuzes maken mag!

- Een foute keuze is niet meteen wilsonbekwaam
- foute keuzes kunnen wilsbekwame keuzes zijn

Wanneer is afstemming met de client vanzelfsprekend en wanneer is het moeilijk?

Beslissingen over zorg en gezondheid

- Wanneer zou wilsbekwaamheid expliciet bekeken moet worden?
 - Bij twijfel over de wilsbekwaamheid
 - Conflict situaties
 - Een heel belangrijke beslissing
- Voor een medische beslissing is het de taak van de arts om formeel te beoordelen of een patiënt wilsbekwaam is
- Heeft iemand weleens een formele wilsbekwaamheidsbeoordeling aangevraagd?

Wie is (wettelijk) vertegenwoordiger?

1. Curator of mentor (benoemd door de rechtbank)
2. Schriftelijk gemachtigde (benoemd door de client in een schriftelijke verklaring)
3. Echtgenoot of partner
4. Ouders / kind / broer of zus

Wie beslist?

- Tip: Informatiemateriaal voor cliënten:

<https://www.raadopmaat.org/wie-beslist/nieuws>

Wanneer wilsbekwaamheidsbeoordeling?

- Verdeel in vijf groepen en iedere groep krijgt 1 casus
- Lees per groep je casus door en bespreek met elkaar de volgende vragen hierover:
 - Welk dilemma ervaar je?
 - Wat jij zou doen als begeleider?
 - Wie betrek je erbij?
 - Ga je een formele beoordeling van de wilsbekwaamheid aanvragen en waarom wel of niet?
 - Stel de client wordt wilsonbekwaam getoetst. Hoe ga je dan om met de situatie?

Handvat voor begeleiders

- Handreiking beslisvaardigheid en wilsbekwaamheid

https://www.richtlijnenlangdurigezorg.nl/uploads/site_products/fa40498e4462c22cd1a093a4d3702676.pdf

Wet Zorg en Dwang (WZD)

Dobbelen!

1. Hoe is de WZD vormgegeven binnen jouw zorgorganisatie?
2. Bij wie kan je terecht als je vragen hebt over de WZD?
3. Heb jij wel eens contact met een WZD functionaris?
4. Wanneer heb jij als begeleider met de WZD te maken?
5. Gebruik je wel eens het WZD stappenplan, zo ja hoe en wanneer?
6. Wat vind je lastig aan de WZD binnen jouw werk?

Wet Zorg en Dwang

- De wet is opgesteld om:
 - **De vrijheid van cliënten te beschermen** – mensen moeten zoveel mogelijk zelf kunnen bepalen hoe ze hun leven inrichten.
 - **Onvrijwillige zorg te voorkomen** – het uitgangspunt is: “Nee, tenzij”
 - **Zorgvuldigheid te waarborgen** – als onvrijwillige zorg toch nodig is, moet een stappenplan worden gevolgd waarin alternatieven worden onderzocht en de beslissing goed wordt onderbouwd.

Wat is onvrijwillige zorg?

- Zorg waartegen de cliënt of zijn vertegenwoordiger zich verzet en
- Zorg waarmee de vertegenwoordiger heeft ingestemd maar waartegen de cliënt zich verzet

➤ Kunnen jullie voorbeelden noemen?

9 vormen van onvrijwillige zorg

1. toedienen van vocht, voeding en medicatie, medische handelingen en therapeutische maatregelen;
2. beperken van de bewegingsvrijheid;
3. insluiten;
4. uitoefenen van toezicht op betrokkene;
5. onderzoeken van kleding of lichaam;
6. onderzoek van de woon- of verblijfsruimte op gedrag beïnvloedende middelen of gevaarlijke voorwerpen;
7. controleren op de aanwezigheid van gedrag beïnvloedende middelen;
8. beperken van de vrijheid om het eigen leven in te richten;
9. beperken van het recht op het ontvangen van bezoek.

Wanneer pas je het toe?

- Wanneer ga je nu onvrijwillige zorg toepassen?
 - **Ernstig nadeel**
- Voorbeelden van ernstig nadeel; de client
 - Is in Levensgevaar
 - Raakt ernstig gewond of heeft veel pijn
 - Loopt ernstige psychische of financiële schade op
 - Is ernstig verwaarloosd
 - Is onveilig (zoals bij een loverboy of drugsdealer)
 - Veroorzaakt gevaar voor anderen

Voorwaarden

- Voor het inzetten van onvrijwillige zorg geldt:
 - De maatregel die je inzet moet in verhouding staan tot het ernstig nadeel
 - Alle maatregelen overwegen en kiezen voor het minst zware middel om het ernstig nadeel af te wenden
 - De maatregel is effectief en wordt niet langer dan nodig ingezet

Stappenplan

- Wanneer je onvrijwillige zorg gaat toepassen doorloop je het WZD stappenplan
- Wie kent het WZD stappenplan?

Voorbeeld:

- [Stappenplan Wzd 's Heeren Loo.pdf](#)

Uitzondering

- Als een cliënt ter zake wilsonbekwaam is en zich niet verzet, en de vertegenwoordiger stemt in met de zorg dan doorloop je toch het stappenplan als het gaat om:
 1. Off-label psychofarmaca;
 2. beperken van de bewegingsvrijheid;
 3. insluiten;

De Praktijk

- “Zo doen we dit altijd”
 - Denk bijvoorbeeld aan:
 - Het gebruiken van een deuralarm omdat dit ingebouwd is in het gebouw en deze standaard gewoon aanstaan 'want dat is makkelijk voor de nachtdienst’.
 - Alleen op zaterdag patat/pizza mogen halen
 - Dagelijks douchen gewoon inplannen
- Welke voorbeelden kennen jullie?

Stel jezelf de vraag:

- Is er wel een ernstig nadeel?

Naar wie ga je toe als je vragen hebt over WZD?

1. Zorgverantwoordelijke (verschilt per organisatie wie dat is; bijv. persoonlijk begeleider of gedragsdeskundige)
2. WZD functionaris

Nascholing WZD

- VGN e-learning WZD; zie catalogus VGN-Academie en dan zoeken op WZD:

Catalogus voor professionaliteit | VGN academie voor professionaliteit

Toelichting WZD stappenplan

- KansPlus: Wet zorg en dwang: Stappenplan - KansPlus

Afsluiting en voorbereiding op dag 3

Afsluiting van vandaag

- Schrijf op een post-it je antwoord op:
 1. Hoe ga je na vandaag gezondheid binnen jouw team bespreekbaar maken? Op een manier welke binnen jouw team past.

Thuisopdracht Verandering (1)

Gewoontes doorbreken

Bedenk welke (voor jou) belangrijke of diep ingesleten gewoonte je tijdelijk wil doorbreken

- Bijvoorbeeld: nagelbijten, 's ochtends kortaf reageren, een wijntje op vrijdagavond, je jas op een bepaalde plek neerhangen, aan de rechter kant van het bed slapen, zingen onder de douche, 's ochtends gelijk op facebook gaan, of iets heel anders...

Thuisopdracht Verandering (2)

Gedragsalternatief inzetten

Bedenk een alternatief voor dit gedrag en probeer daar drie aaneengesloten dagen naar te leven

- Registreer elke dag of dit lukt en hoe je het ervaart. Gebruik hiervoor het registratieformulier en neem dit mee naar dag 3

Bedankt en tot 10 juni!